

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft. — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

Külföldet az év folytat minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, BUDAI-ÚTCZA, 189. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCZA, 186.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 3 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknek árbejegyzés adatik.

Bélyegdíj minden beütésért 30 kr.

Vissza- és előtekintés.

Eljutottunk ismét egy év végéhez, a honnan több kevesebb elfogultsággal ugyan, de mégis bírálva tekinthetünk vissza az abban történt eseményekre. Úgy vagyunk vele, mint a vándor, ki farszto útjában valamely nagyobb akadály leküzdése után pihenőre tér: visszatekint s önmaga is csodálkozik önjerején, mert mint ennek akkor, úgy nekünk is csak most tűnik fel a sok baj és kellemetlenség, miket csak erős akarat, kitartás által küzdhetünk le.

Mert valljuk meg, hogy sokkal többeknek okozott bánatot és fájdalmat az elmúlt év, mint örömet és megelégedést. De vajha az elmúlt év kellemetlenségei, a helyett, hogy meglazították volna életkedvünket, ösztönöznek inkább, hogy kitartással és elszántsággal a jövő év bizonytalanságai elé, vajha reményt nyujtanának egy jobb jövőre, hol több öröm és sok boldogság vár reánk.

De hát e múlt év eseményeiben felfalhatjuk-e biztos zálogát egy jobb jövőre, egy boldogabb esztendőre? A jövő, mint kifürkészhetlen titok áll előttünk, melybe emberi gyarlóságunk gától betekinteni, az azt elfedő lepel oly szilárd, hogy gyengék vagyunk csak egy hajszálnyira is fellebbenteni.

És ez így van legjobban, mert e nélkül, megszünnék az emberben minden emberi érzés, mert ha tudná a jövőt: az egyiket egy, a másikat másféle örületbe kergetné, és bizonyára megváltoztatná azon mondas sokak által követelt igazságát, hogy: "Úgy dolgozzunk, mintha mindig élénk, s úgy éljünk, mintha mindjárt meghalnánk."

Ha az ember előtt a jövőben rejlt titok, könnyen hozzáférhetővé válnék, a biztosan tudná, hogy a történendő események milyen hatással lesznek rá; örökös aggodás és félelem, vagy határt nem ismerő öröm vonná el a szokott foglalkozástól és nem volna képes, sem a saját, sem a közügyekben tőle megvárt működést teljesíteni. Nem baj

tehát, hogy az ember a jövővel szemben bizonytalanságban van, mert épen ez a körülmény keményíti meg az akaratát, hogy a lehető legjobb jelent alkossa meg magát: az, a mennyire tőle függ, mint alapját egy jobb jövőre.

Az emberi természet akként van alkotva, hogy a jelen legborzasztóbb csapásaiért is, kárpolitásért a jövőre tekint. attól vár gyógyító balszámot a mult és jelen által szívén ejtett fájd sebére is. Igaz hogy sokszor nem hozza meg a reményteljes jövő a várt gyógyszert, sokszor tetézi éles fájdalommal a szomorúságot, sokszor felszaggatja a kérelhetlen sors keze a már hegedő sebet. Sok kin, sok keserűség van fentartva számunkra.

De ha mindezeket elszenvedjük, ha bármily következetesen sujtanak is a sors csapásai, ha a lélek össze nem roskad, ha van annyi ereje, hogy a jövőre gondoljon, akkor megvagyunk mentve, mert a jövő reményt ígér s ez új életre ösztönöz. És ez ismétlődik egészen addig, még egy jobb és még jobb jövő esztendő várásában testi erőink megfogyanak, elérjük a természetes véghatárt, nyugodtan adjuk át magunkat az örökenszertnek, hogy kipihenjük a küzdelmes élet fáradsalmait, ekkor, de csakis ekkor hagyja el az embert egy jobb jövőbe vetett remény.

Mi azonban, kik a létét és a társadalom jolleteért való küzdelemben még el nem fáradtunk és nem kívánjuk magunkra nézve a teljes nyugalom: csak küzdünk tovább, harcoljuk tovább az élet nehéz, de mégis kellemes harcát, álljuk meg helyünket, melyet a sors számunkra kijelölt; és sohase vegye el életkedvünket a mult év és a mulandóság gondolata, sőt azon tudat, hogy magunk is mulandók vagyunk hogy létünk kevés időre terjedhet, késztesen minden erőnket felhasználni; necsak a saját jólétünk, hanem a társadalom, e város jólétének, — melynek polgárai vagyunk — előmozdítására.

Igy ha polgári kötelességünket teljesítettük, eljöhettek a jövő évek az ő bizonytalanságukkal, a titkot rejtő

fátyol redői közül felénk mosolyog a boldog érzetet adó öntudat, mely kárpótol mindenért. És hacsak ezt adja is meg a titkos jövő megérdemli, hogy kellemetlenségeit eltűrjük.

Egyébiránt a lefolyt év is, melynek végőrái oly alkalmasok a mulandóságra emlékezni — hazánkra és városunkra nézve közönségesnek mondható, sem több boldogságot, sem több boldogtalanságot nem okozott általánosan. Politikai és társadalmi dolgaink folytat a rendes mederben minden nagyobb hullámvetések nélkül, melynek oka, hogy nem voltak választások ez évben. De az emberek egymás iránt épen oly gyöflőlőködők, épen oly irigyek voltak, mint azelőtt, szóval ez évben is megtartottuk az emberi természet minden gyengéseit, minden hibáit.

Kevesek dicsekedhetnek azzal, hogy az elmúlt év nekik csak jót, csak boldogítót hozott, ellenben sok a száma azoknak, kiket fájdalommal sujtott, sokan vannak, a kiket szeretteiktől fosztott meg ez év, kiknek szívsebére gyógyító balszámot nem adhat a jövő év. A halál öldöklő anyaga érzékenyen sujtotta ez évben nemcsak az egyesekeket, de városunkat is, sok alig pótolható vesztésért bennünket, jelesseink közül sokaknak halálát, siratják velünk együtt közintézményeink, melyeknek alkotói valának. Még egyszer és újra áldást kértünk ezek emlékére.

Midőn a fájd események feljúlunk emlékeztünkben, ne kárhoztassuk ezéret és múlt évét, vegyünk tőle búcsút, mint egy távozó jóbaráttól, melynek nem saját akaratán mult, hogy jót tegyen nekünk.

Vegyünk búcsút szeretettel a lefolyt évtől és erős hittel és bizalommal fordítsuk lelki szemeinket a jövő év felé, e hitet ne zavarja meg a jövőt fedő titok, habár oly átláthatlan is az, mint a testi szemeink láthatárát elszűkítő zord átláthatlan köd. Nyugodjunk meg a természet örök és megváltozhatatlan törvényén s e megnyugvás boldogító hatása alatt kívánjunk boldog, igen boldog újévet e város minden polgárának.

cs. ez.

Az újév aranyalmája.

A mit a „Kecskeméti Lapok” 1878. 15—18. számaiban és utóbb a „Magyar Korona” című napilap 160., 161., 163. számaiban a „Hesperidák aranyalmája”-nak nevezünk, az az újév aranyalmája a jóízű és elegancia fokhelyén, Párisban. Az év első napját, mond Halász Mihály, bizony lehetne ott a narancsok ünnepeinek nevezni. A merre csak a szem tekint, minden oldalról a narancsok aranyzine ötlök eléje, narancsot árul az ülo kofa, azt a kézi kosárával járó házaló, narancsot az exprofess gyümölcsárás, az élelem- és fűszerkereskedő, azt a kétkerekű taligás zöldségárás. Minden lélek siet egy-két narancsot bevásárolni, hogy övének azzal kedves dolgot cselekedjen, mert régi szokás az már Párisban, hogy a ki újévkor értékesebb ajándékot tisztelete, szeretete jeléül nem adhat, legálább egy szép narancsossal kedveskedik.

Mi nyujtjuk új napjára kedveskedésül azt, mit a 10 év előtt elmondottakon fölül azóta e kedves gyümölcsről összeolvastunk, mert a föld fái közt kevés hoz olyan gyümölcsöt, mely oly maradalondan népszerűvé, nemzetközivé tudott volna válni, mint a narancs; úgy hogy valóban számot tesz az ember háztartásában, hol mint termék, mely dűsan hálálja meg munkását, hol mint csemege, mely megédesíti a szájt.

Maga a rideg lelkű II. Fülöp spanyol király sem tudott kedvesebb dolgot cselekedni, mint hogy ajándéku leányai számára narancsokat küldött portugáliai útazásából (1581—1583), mert azon időtől az volt a közhiedelem, hogy ott teremnek a legzamatosabbak. Páris utcáin még a mult században portugali, portugali! fölkiáltásokkal kinálgatták vételre a jó narancsot, mondia Bonchardon. A spanyol narancsok nem álltak ily jó hirben.

Van a cordovai nagytemplom közelében egy vén narancsa, melynek valóban savanyú a gyümölese, de azért évenként küld belőle haza egy kosárával az angol konzul. Minek oka az is, hogy alig kerestebbe valahol a narancs, mint a britt királyságban, hol az irlandi protestánsok még ma is nevelnek narancsra gillomot, és magokat orangistáknak nevezik a kedvelt narancsgyümölcsről s orange páholyaik oly sikerrel működnek a belpolitikai terén; hogy azzal a parlamentnek is számolnia kell.

Spanyolország sokat természet, a gabona-földeket narancsával szegélyezi s a 16 éves példányok jó években 2000 darabot hoznak. Mondják, hogy csak Alcira és Caracante kis városok határában több terem 20 millió darabnál. Mallorca sziget is tömördek narancsot szállit Franciaországba, de már Menorca az éjszaki hűs szelek miatt fája csak

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

Szilveszter-éj.

(Karczolat.)

Vad nótát dalol kün a szelvény és szilaj tánczeval vágat keresztül a leestet hó puha rétege felett, hogy annak fénylő hátán hosszú, rendetlenül szétágazó barázdákat hasítson. A kényenyekből fölkaarodó szürkés füst egyesül a sűrű, nehéz köddel, melyen keresztül a csillagok millióinak halvány fénye csak néha-néha villan keresztül

A néptelen útézara két világos ablak tekint ki.

Nézünk be az egyiket!
A bűgő kandalló szelid meleget áraszt szét a tágas szobában, s a fölepről alá csüngő lámpa vakító világot vet a hosszú, ovális asztalra, mely körül három férfi foglal helyet. Arcukról derült kedély olvasható le, vidáman esendit össze arany-szín bortól csillogó poharaikat. Az asztal tiszta részén a vacsora maradéka láthatók s a telt boros üvegek közül hosszú, zöldes nyakú savanyúveges üvegek válnak ki. Távollab, az elegans trumeau márvány asztaljának pedig a negyediki férfi, ki már kissé kopaszodik, szörnyen el van foglalva. Fénylő csövű, vörös rézüstben tőzi a theát,

hogy ifjú vendégeit, kik ő véle igen keveset törődnek, illően megvendégelhesse.

A legifjabb férfi ábrándosan tekint a lámpa sugárzó tej üvegébe s mig szájából sok apró, szabályos füst karikákat ereret, addig újaival egy nagy album lapjait hajtogatja. A nagy album telve van fényképekkel. Űde, szép, fiatal lánykák az ifjúság bájjával szende arczukon, majd kaczer tekintetű nagyvilági hölgyek pajzán nevetéssel kecses ajkukon.

Ezek mind, mind ő reá mosolyognak s mind félrehz menendők!

Az ifjú szótlanul tekint öreg barátja barázdákkal sűrűn bevont arczára s álmatag szeméit — melyek setétlő vonalkával vannak körülfutva — hosszasan pihenheti az egyszerű, boldog arczon. A másik vendég már kissé idősebb olyan javavéle, ő már nem törődik az arczképtől hemzsegő albummal, hosszú lábait kényelmesen nyujtja el az asztalalatt s egyik kezét fellogatja, hogy a lombán alvó mopszot halálig ingerelje. Néha nagyot ásít s felkapva öblös poharát, mely egy legújabb hirlapra van téve, jókorát hűz belőle.

A harmadik? Az a legközönyösebb. Ott bóbiskol az asztal végén, szájjában hatalmas pipájának még hatalmasabb pipaszárát tartja, melyből két ember helyett szívja és fújja a füstöt, s álmos szemét hol lecsukja, hol felnyitja. De most a víz erősen forni kezd

s a borszesz lobogó lángja vöröses fényt vet a thea-készítő öreg ábrázatába, melyről a boldog meglegedés mosolyog le. . . . A víz buzogva habzik s lassanként piros színt kezd ötenni. A jó öreg kedvtelten szemléli.

Az ifjú — úgy látszik — igen messze kalandozott az ábrándok útvesztő honában s álmos szeme pillájára lerepült az álom, hogy képeivel élözze az ábrándok képet. . . .

A másik csak játszik a mopszszal. A bolondos mopsz csak túri, csak túri, de egyszer meguina a kiző tréfát, haragos morgással nyilvánítja méltó felháborodását egy elhatározott ugrással fön terem az asztal tetején az ott lévő poharak s palaczkok közt föld-, vagy legalább asztalindulást idézővel.

Az ifjú felébred rózsás álmából, a nagy album kiesik kezéből s ő maga nagyot ásva, ökleivel megdörzölíti szeméit. A pipázó új legközönyösebb, ő rá nem hat az egész kutyakomédia, a pipa szivárlól ugyan elfeledkezett, de azért hortyogásaival egyidejűleg szürkés füst emelkedik föl a pipából hangos szörtyögéssel.

„Ah! de álmos vagyok!! Söhajta az ifjú”.

Kész a thea! kiált a vidám öreg. Atellenben a homályos ablaküvegeken keresztül szintén halvány fény dereng ki az útézara. Ott meg esendesebben ül a szilveszter éjt. A hideg kályhán szegve ég a mécs, sárga, kísérteties fényt vetve a

felvett ágyra, melyen egy beteg nő hanykolódik öntaplatlan lábzan szörnyű kínok közt. Vékony, kékülő ajka csak suttogó hang kiadárása képes már, az élet fénye eltűnt üvegcsédő szeméből s hideg viaszszínű homlokán fagyos veritékesepek gyöngyöznék végig. Csontos kezét néha feltartja, mintha segélyért esdene. . . De az kékül. . . .

Az ablak alatt vidám alakok haladnak el, hangos beszéldelel s vig nevetéssel. A beteg nő felveti fejét s vergőlő kinjában sárga körmet belemélyeszi az ágy szűtte oldalába. Még egyszer felnyitja homályosodó szeméit, vékony ajkán rekedt sikoly tör elő. Dermédő kezét görcs fogja el s melléből sóhajszeru hörgés száll el. . . . messze. . . .

Kün pedig vad táncot jár! a vihar a szelvény borzalmas üvöltése mellett.

Egy percze elcsendesül minden! A vén torony órája tompa kongással jelzi a tizenkettőt.

Boldog újévet!

Pacher Ede.

A hajók szelleme.

Mint gyermekkori rege, úgy cseng vissza e monda lelkeben. Emlékszem a képes népkönyvre, melyben először olvastam. Zajtól tengeren viszik az eltört árbozt, melybe ha,

védett helyeken, leginkább mély völgy szakadékokban diszlik.

Koronauróküünk Kairóban február végén látta a narancssüretet, de mint keleti útazásában mondja, március végén Jaffában Palesztina partjain még nem kezdtek meg szedését. Chinában júliusban érik; az egyiptomi mandarin narancsok, melyekből a helyszínen 1½ frankért 100 darabot is lehet kapni, novemberben kerülnek le termő fájakról, mi nem ellenmondás a februári meg júliusi szüretekkel szemben, mivel még a hozzánk közelebb eső Korfában is megteszi a narancsa, hogy egy évben három termést ad.

Afrika népei fölkapták ezt a gyümölcsöt és termesztik, a hol csak lehet. Belmonte írt bejelést, mond Serpa Pinto belső afrikai útazásában, narancsok foglalja el, melynek fán gyümölcsöt vagy virágot mindig látni, e narancsokat rózsabokrok övezik mintegy 3 m. magasán és virágok mindig. Dél-afrikában azonban Paarl környékén a narancsokat ismeretlen betegség pusztította el, pedig ott azok a lakosoknak büszkesége és öröme voltak. A Szaharában csak Chamita ozone terem, de annál több Algírban, honnan útját az európai piacokra is megtalálta. Sőt a guineai öbölben Sz. Máté szigetén Garcia Jofre de Loaysa már 1525-ben talált elvadult narancsfákat, köztük fölirattal ellátott olyan két törzset, melyek legalább 90 évesek voltak.

Az új világban is jól boldogult a fája. Herrera spanyol történetíró már a XVI. században azt mondja a hispaniolai néger rabszolgákról, hogy hacsak föl nem akasztják őket, meg sem halnak, olyan jól tenyésznek mint a narancsok; 1520-ban azonban ligenként tették tönkre a narancsokat a sziget feketé hangyái, teszi hozzá Peschel Oszkár. Viszonylag óriási méreteket öltenek a narancsfák Floridában, hol törzsek átmérője 2-3 m., szolgálatnak pedig egyenkint 7-10 ezer db. narancsot. A floridai narancs, mint Molitor Agost magyar útazó 1878-ban mondja, nagyobb és zamatosabb a cubainál, melynek fája a czukorolvasztó kazánok fűtésére is szolgál.

Florida erdei vadonaiban sok elvadult narancs található a többi lombfa között, de gyümölcsük föltötte fanyar és keserű. Az utolsó években sok gondot fordítottak a nemes törzsek szaporítására és ott egy gondal kezelte 20 éves, egy holdnyi narancsból könnyen lehet 100,000 db. gyümölcsöt a piacra küldeni, ekkora kertnek évi jövedelme, a narancsok darabját 1 centre számítva, 1000 dollárba tehető, mert a 20 éves fák átlag 2500 darabot hoznak. 1874-ben még csak 2500 ládával bocsátottak kereskedésbe, de 1884-ben már 3 millió ládával. A 80-as évek elején Kaliforniában 1 millió narancsa volt már.

Szebb narancsfigeteket, mond Avé Lallemand, látni nem lehet, mint a Rio de Janeiro völgyében a Corcovado hegy lábánál, mely tájek ezért Lorangeira (narancs) nevet is visel. Szép fiatal, erőteljes törzsek vannak ott nagy számmal, telidestele fehér illatos virággal, zöld gyümölcsessel és piros narancsokkal; kevés hét van az évben, midőn a fák üresek, de akkor annál rakottabb virággal, kevés gondviseléssel berik ott, csak a mohok és növényei elődektől, köztük különösen a Struthanthus-tól kell a narancsfák törzseit tisztogatni, mely ha rajta elhatalmasodik, egészen is megölheti nedve kivételével. Az már rére néve ártatlan dolog, ha ágai villásodásában rakja fészéket a pici kolibri madár, mert oly kevéssé föl-tűnő az, hogy avatott szem is alig látja meg.

Az Uruguay melletti, 120 év óta elhagyott, régi missiók elvadult kertjeiben óriási narancsfákat látni. San Lourenoban emberedeknél vastagabb törzsek vannak, mi a narancsfánál már nagy dolog, nagy magasságuk folytán szinte kimentek a szem előtt megszokott narancsa formából, körülöttük óriási csalit, koronájukban a Struthanthus nevű fanyög. Hogy a mit ott a lanja de tierra néven ismernek, Braziliának valóban ősi narancsa-e, eldöntve nincs, de a lanja selecta bizonyosan nemesebb már csak azért is, hogy vékonyabb héjú. Peru vad narancsfáiról is méltán óvjalják a hiedelmet, hogy elhullott óvilági magvokról keltek.

Columbia államszövevényben is gyakran a narancsa és van változatai közt olyan, melynek szokatlanul nagy és édes gyümölcse érett korában sem veszi el a zöld színt, mint délamerikai utazók beszélik. Szebb narancsfákat a kanári szigeteken, Cumana és Caracas vidékén sem látni, mint Peruban Pucara huertában, hol sok ezer gyümölcs-csela vannak azok megterhelve és érik a narancsfánál szokatlan 20 m. magasságot, a helyett pedig, hogy gümbszerű koronát fejlesztenének, ágaik csaknem repkényzerűen terjednek szét, mondja Humboldt.

Eljutott a narancs a legújabb világba is. Ausztráliában Új-Dél-Walesben már sok terem és mint Jung erősití, oly tökéletessé jutottak ott Itália narancsai, hogy versenyeznek Szicília legnemesebb termékeivel is. Norfolk szigetén Hüner báró kolosszális narancsokat látott, de termőfák elvadultak teljesen, mert elhanyagolták őket, ennek folytán a lakosság olyan kiveti cikizték esett el, mely a közel Új-Caledoniában kedves volna a francziák előtt. Mba ausztráliai szigetén a fejedelmű narancsossal dobálta meg tisztelőit európai látogatóit. Lomaloma szigetén már régen honos lehet, mert a sűrű mangrove csalt tőle telepedve látni és a magára törő narancsok még magasabban törekszenek aranyos gyümölcsöket ott fitogtatni.

Pedig messze vándorlást kellett a narancsok megtennie, míg az atlanti oceánok csak inenső partjára is elérkezett, mert mint Decandolle füvész kutatásai kiderítették, e délchínai eredetű fa csak Cochinchina, Birmában meg Előindianák Nigherhi nevű hegyvidékében nő vadon és kultúrja még a hinduknál sem épen régi. Mongolországban Hami narancsait P. Grosier kitűnő gyümölcsöknek mondja, de aligha termettek azok ott, mert Belázia magas földjének nagyon hideg a tele. A nagruna, narundsi, narundi elnevezések, melyek eredetileg a citromfák voltak, jelzik körülbelül az állomásokat, melyeken nyugot felé való útjában a narancs megállapodott. Nagruna névvel az előindiai szanskrit ruháta tel, narundsinak a persa nevezi, a narundi-t már Európában kapta.

Virágaival a kínai és japáni theaker-tészek régóta illatosítják a csaját és mint Lóczy mondja, nagy kerek kosarakban, a minők a mi pársztróitok, keverik friss narancsvirággal a thealeveket s a megszáradt virágokat nagy társadással, ügyes rostálással különítik el, elrontja különben a theát, ha soká közte marad. Venusott környéke szállítja a kínai eszár az aszalára a narancsot, noha a mandarin nevű narancsok talán seholsem oly izletesek, mint Fucoufuban. Szikkim a Himalajában szintén hazája a narancsoknak, a szelektől védett völgyekben leirhatlan mennyiségben terem a legjobban mandarin narancs, melyet a fehércézű lepészek hátai kosarakban a bengali síkságra hordanak el.

Massudi arab író határozott kijelentése

jótörés elkerülhetetlen, akkor a kormány-rúdra ül, látható lesz, azután eltöri a kormányrudat és eltűnik. A kik e rettenet pillanatban látják, menthetetlenül a hullá-mokban lelik hús sirjakat.

Az a hajós a ki Heinek ezeket elmondotta, hozzá tette, hogy ötven s még inkább száz évvel azelőtt, általánosán hittek a hajósok a Klabautermann létezésében, elannyira, hogy étkészkor helyet hagytak fenn számára. Sőt még manap is megtörténik ez, fejezé be a hajós.

Egészen új és valóban költői alakot nyer a Klabautermann mondja egy fries regében, melyet tudtommal először Carl Snoilsky, a jelenleg élő svéd költők elsője dolgozott föl.

Vén fries hajósok, Pieter Cornelissenek egyetlen leányát, Katjet Adrian nevű kintűnő fiatal matröz szerette. Az öreg azonban még a menyegző előtt azt követelte, hogy Adrian tegyen meg nagy tengeri útát. Hiába volt a Katje minden eseklése, az öreg hajthatatlan maradt. Szomorú volt az a nap, melyen Adrian indult. Friesland sok fiatal asszonya és leánya kísérte ki a kikötőbe férjét vagy vőlegényét. Belenyugodtak a változhatatlanba és hazamentek. Katje egyedül maradt a sötétlő síkságon. Sajátságos sávok voltak láthatók az égen, melyek a kikötőt bearayozták.

A mint Katje magában sóhajtozik, a

szert Kr. u. 912-ben került e fa Omanba, Arabia déli részébe, azután Bassorába az Eufurat és Tigris folyók közös torkolatvidékébe, később Irakba, a két folyó közti tartományba, csakahar közönséges lett Sziríában és Egyiptomban. Galileában, mint Hephworth Dixon mondja, fölséges illattal a narancstak myriádjai töltik be a léget, Perzsiában pedig a Chabbis oázon pálmákkal keverten jönnek elő. Azt a hiedelmet azonban, mintha a portugálok hozták volna Európába, meglehetősen megintgatja az a tény, hogy Szciziliában már 1002 körül került s a szárazföldi Itáliában a XVI. században már erősen tenyészették. Noha vannak írók, kik azt állítják, hogy a portugálok már 1548-ban telepítették volna le hazájokban és az első európai narancsa az, mely sokáig egyedül állt St. Laurent gróf kertjében Portugáliában és az olaszok is elejente portugáli néven ismerték a narancsot.

Ma pedig Itália több száz milliót visz ki különösen Angliába és Éjszakamerikába, a silányabb minőségűből olajokat és vegyszert szereket gyárt. Szardínia szigetén kivált Miliz környékén terem híres narancs. A csemegék közé sorozott mandarin narancs csak a jelen évszázadban lett ismeretesebb Európában, mutogatják még az első megtelepített fát a palermói füvész kertben. Ambar Itáliában a közönséges narancs legedesebb gyümölcsöt ott hoz, a hol fáját a téli hideg ellen már ótalmazni kell, a Pó völgyén még is csak nehezen bírták állandósítani, a Lago di Maggiore környékén ha üveg alá teszik is, sem igen érleli meg gyümölcsét, de Cannes és Nizza tájékain már jól diszlik a szabadban is, noha még falak mellett védett helyen. A celsiusi 5 fokos hideget, mint maximumot még csak kiállja, de 10-nél már tönkre megy.

Riviera di Ponente környékén, hol a narancs bőtermése előmozdítja az idegen látogatók, telelők és üdülők torgalmát, háromféle narancsot szoktak megkülönböztetni. Ilyen a vérnarancs, édes piros bélével, a laza héjú, de igen illatos mandarin narancs; végül a közönséges, fanyar ízű narancs, melynek virágai megszártva vagy befőzve kerülnek forgalomba, de van szerepük az ecetgyártásban is. Az a felszáz éves vita, hogy a föld gömbalakja a narancsoshoz hasonlít-e inkább, mint a tojásához, a XVII. században keletkezett.

Francziországban a versaillesi palota kertjében még ma is áll az a narancsa, melyet odá Navarrából ajándékba vittek, ma 465 éves és „Nagy bourbon” nevet visel. Ágai drótkkal vannak összerősítve, magas kora daczára virágzik és gyümölcsözik dusan. A narancsvirágot a francziák az erőkönség jelvényének tartják s oly sokat adnak erre az általános elfogadott nézetre, hogy még a könnyelmű Páris közelében sem tanácsos valamely megtévedt hölgynek magát narancsvirággal ékesítenie.

Az ellen természetesen kifogás nincs, ha valaki a jesszant (Philadelphus) bokré-táját tűzi föl, melynek illata valamennyire hasonlít a narancsvirágéhoz; de tenyészik is Francziországban bőven, aligha azért, hogy azok is bokréttá tűzhessenek föl, a kik a narancsvirágra már jogosulatlanok, hanem mivel oleosabb narancskenőcsök előállítására használható a jesszanteknek különben szép virága. De az igazi jóízű hű marad a narancsoshoz még akkor is, ha mint csak illatszer jó figyelembe, mert a belső erkölcsi érték szimbóluma, és ennél ragyogóbb ék-szert a föld bányái nem terennek.

Hanusz István.

A Mátvás-király szobor érdekében.

A kolozsvári Mátvás-király szobor bizottsága a következő felhívást teszi közzé:

„A nemzethez!”

Kolozsvár s. kir. város legnevezetesebb történelmi emlékü épülete, az óvárban azaz ódonserű polgári ház, melyben Magyarország dicső királya Mátvás született, majdnem öt század viszontagságai által megvise, oly roskatag állapotban van, hogy fennmaradás csak idő, legfeljebb egy-két évtized kérdése.

Az emléktábla, melylyel a város közönsége, dicsőregezen uralkodó apostoli királyunk I. Ferencz József Ó Felsője adománya s lelkesítő példája által buzdítatva, ez ódon házat diszesíteni elhatározta, meg fogja ugyan jelölni a helyet, hol a nagy király bölcsője ringott, de maga a romladott ház csak alapjából leendő stilszerű újépítés által lehetne a jövőndö nemzedék kegyellete tárgyalva fönttartható.

Ez a körülmény hozta létre azt az óhaját, hogy Kolozsvár város legnagyobb szülöttjének, a magyar nemzeti jellem legigazabb képviselőjének, a legnépszerűbb magyar királynak emléket falai közt a késő századokra is megörökíteni törekedjék s kegyelvet és halálját a szülő városát jötevényekkel elhalmozott dicső király emlékeztetést iránt az ő nagyságához méltóan fejezzék ki. Így született meg a város közterét díszesítő Mátvás király szobrának eszméje.

A lelkesedéssel fogadott eszme megtestesítésére Kolozsvár s. kir. város törvényhatósági bizottságának közgyűlése megtette a legelső lépést, midőn e célra 5000 forintot szavazott meg s kebeléből bizottságot alakított, mely a város értelmiségének kiváló tagjaival együtt a czél kivételére szolgáló módokról és eszközökről tanácskozzék s a végrehajtás terén a kellő intézkedéseket tegyette.

A bizottság azt az elvet tartva szemé előtt, hogy a tervezett Mátvás szobornak a nemzeti közérzelem megtestesült kifejezésének és így országos műemléknek kell lenni, abban állapodott meg, hogy az egész magyar hazában gyűjtést indít meg a szobor költségeinek előteremtésére.

Abban a hitben és reményben, hogy fölhívásunk mindenütt, hol magyar él, visszhangra fog találni, bizodalommal fordulunk hazánk hű fiaihoz és leányaihoz, hogy adományaikkal, a gazdagok forintjaikkal, a szegények filléreikkel, e nemzeti emlék minél előbb leendő felállítását lehetővé tenni sziveskedjenek.

Az erdélyi részt megfogott, de lélekben meg nem törí magyarság, melynek ősei a nagy király és dicső atyja, a keresztényesség közpöri legnagyobb hőse, zászlai alatt mindig híven küzdtek a magyar állam és az európai polgárisultság védelméért vivott nehéz harcokban, melynek fia és leányai a legnehezebb időkben is mindig minden nemzeti közelelre lelkesülten meghozták áldozataikat, joggal véll arra számíthatni, hogy az erdélyi részek legmagyarabb s legmiveltebb városában föllálandó nemzeti emlék eszméjét, — mely hivatva van a dicső múlt iránti kegyelvet ápolni s nemzeti műveltségünk fensőségét hatalmát hirdetni, — a hazafi érzelem kész lesz s a nemzet akaratára erős lesz megvalósítani.

Szives adományok nagytiszteletű Nagy Lajos unitárius esperes és főgymnasiumi tanár úrhoz, mint a szobor-bizottság pénztárnakhoz (Kolozsvár, hosszú-útea 5. szám) küldendők.

lálás aggodalommal kaszkodik egy néger leány és egy angol hajós.

A rege elmondja aztán, hogy a Klabautermann jó szemmel nézte a két ifjú szerelmét, magányos szigetre segítette őket, hol tiszta szerelemben éltek. Később áthajóztak Angliába és ott egybekeltek, de a szegény néger nő első gyermekéjéből többé nem kélt föl.

A napokban újra fölidézte emlékezetemben a hajós szellemét Heine, a híres német költő. A Reisebilder azon részét lapozgattam, mely Nodarney szigetről szól. Ott beszél Heine a Klabautermannról, vagyis a hajós szelleméről.

A Klabautermann, mondja Heinek egy hajós, a hajós láthatatlan jó szelme, ki arra vigyáz, hogy a jó hajósokat baj ne érje, ki maga után néz mindenek, és kinek úgy a rendre, mint a jó hajózársra gondja van. Megteszi azt is, hogy jobb rendbe rakja az árukat; s innen a hordók és ládák reesege vihar alkalmával. Gyakran kívül kalapál a hajón, mi az ácsnak szól, hogy haladék nélkül javítson ki egy sérült helyet. Legjobban a vitorlárs szeret ülni, annak jelölt, hogy jó szél van, vagy közölgel. A Klabautermann senki sem akarja látni, mert rendszerint csak akkor jelentkezik ha már nincs menekvés. Ilyenkor útastást ad azon szellemeknek, a kiknek parancsol. Ha pedig a vihar túlságosan erős, és a ha-

mint szemé a messzeségen tévedez, sóhaj vél hallani, azon irányba tekint és egy tengerész ládán meglát egy kuporodó apró alakot. Vörös gyapjúing volt rajta; apró fücskának látszék, de arca hatvanévesek és töbnek. Álla előre nyúlt. Ott állt a ládán és lábaival harangozott; közbe meg melyen sóhajtott, mondván: Szegény Timor! Ez volt annak a hajónak a neve, melyen Katje vőlegénye element.

Szegény Katje halála ijedt. „Kivagy, kiáltá. Mit tudsz ama hajó jövendő sorsáról? Két báyadt, kialudt párzshoz hasonló szem tapadt a kérdésre Katjéra. És a kis emberke így szólt: „A Klabautermann elhagyta a Timort, a Klabautermann a szárazulatra ment! . . .

Katje ájtalan rogyott le a egy iszonyú kiáltás kíséretében. Ekkor a Klabautermann hozzá hajolt és föllébe sügta egész történetét. „Hallottad nevetem és elrémültél; mert ha én látható leszek, akkor a hajótörés bizonyos. Ezt tudja nálatok minden gyermek. En vagyok a hajó szive és dobogók, a vihar közölgel. S ha az ör elaludt, haragosan csattantok egyet, úgy, hogy rémületen ugrik fel.

De ha vész, hajótörés van biztos kiáltásban, akkor elhagom a hajót és másra megyek.

Ne nézz rám olyan ijedten! Nem vagyok olyan kegyetlen, milyennek látszom. Hidd el,

más voltam én akkor, mikor a delphin hátán lovagolva koszorú övezte fejemet.

Az én elemem és testvéreimé a víz. Ott éltünk boldogan és háborítatlanul, a szép természet élén.

Ámde a boldogság elbizakodottakká tön bennünket. Árnys öbölben halandó leánykát ragadtunk el. Az emberek féltek és templom emeltek nekünk és imádtak bennünket.

De végre fölkel az egy élő Isten és véget vetett uralmunknak. Azóta nyugtalan szellem vagyok. Az emberrel aggodom és szenvedek. Hozzá vagyok kötve örökre. Fügymezettem, ha vész fenyegeti, s bánatosan hagyom el, ha halála biztos.

Igy hagytam el a Timort is, mert műlhatatlannal el kell vesnie. Oh ha megmenthetném kedvesed Adriánt! Pedig csak egy szabadba kerül. Hanem díjat is követelnék érte. Megszabaduláson attól függ. Meg kell eszokolnod szivasos arczomat; ez áron kedves megmeneküli.

Katje behunyta szemét és lehajolt a szellemhez. Jégáldog csók eszant el, egy félig elfojtott kiáltás hallatszék. Katje föl nézett és magányosan látta magát a tengerparton.

S úgy lón, a mint a Klabautermann mondta, Katje és Adrian holdgok valának.

Nigerrimus.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Boldog újévet kívánunk lapunk t. Olvasóközönségének!

— Társas estély. Hogy a Jótékony Nőegylet és Korcsolyagyűlés által rendezett estélyek iránt milyen nagy az érdeklődés, azt a f. hó 22-én rendezett nyegyedik estély igazolta legjobban. De nem is csoda, hisz ebben a „színházalán” szezonban nincs is más szórakozásunk (már t. i. szellemi) és úgy nagyon természetes, hogy alig várjuk a két hetenkint ismétlődő estélyek változatosabb programjait. Azt hisszük, nem tévedünk ha azt állítjuk, hogy a Beretvás fogadó termei még oly nagy közönséget nem voltak képesek befogadni, mint ez alkalommal. Alig lehetett mozogni; oly sokan vettek részt az estélyen. De a közönség a rendkívüli érdeklődése természetesen okát találja abban, hogy a program igen változatos volt és oly produkciókat felelt, melyek az eddigi estélyeken még nem fordultak elő. Az estély rendkívül sikerült, és talán csak az ellen lehetni kifogást, hogy a közönség a termekben alig férhetett el. Bizony mindnyájan éreztük, hogy milyen nagy baj, hogy az ily összejövetelekre, koncertekre alkalmas termünk még eddig nincsen, és így még azok is, kik csak unokáink részére akarnának színházat építeni, kénytelenek a városi hatóságnak a színházépület megvételére és átalakítására vonatkozó javaslatát a művészet érdekében örömmel fűződni. Az estélyen osztottur Gáll Endre zongorizott, játéka elszártlan tetszésben részesült. Ezután Papp Sándorné úrnő tartott érdekes felolvasást „A gráciák csókjáról”. Felolvasásában élenk vonásokban leírja Thalia viszontagságait városunkban és ostorozza a közönséget, hogy Thalia papjai és papnői a buzdítás gondolkodás miatt kénytelenek voltak innen kiszorulni, majd allegorikus képen változta az estélyek keletkezésének történetét, melyek hivatala vannak a közönséget a színház elmaradásáért némileg kárpótolni. A szellemes felolvasást és a felolvasó nőt viharosan megjelénesték. E felolvasást lapunk jövő számában közöljük. A program harmadik pontját Dr. Tassy Pál, kir. alügyész Verses éneke képezte. Dr. Tassy Pálné úrnő zongorakísérete mellett. Dr. Tassy Pál nagy hatással igen szellemes, szatirikus kuptetteket énekel, melyekben városunk, mint világváros jövő képét festette; kuptetteinek refrénje volt: „erre még egy kissé várni, várni kell”. A kuptettek strófiát eltekintve attól, hogy bennük a metsző gúny talán túlságosan sok is volt, a közönség szűni nem akaró viharos tapsokkal és éljénekkel fogadta. Ezután ugyancsak Dr. Tassy Pál „Puff papa és kilenc leánya” című boházata került színpadra. E boházata „tiz leány és egy férj sem” mintájára, ennek zenéjével, azonban egészen új kuptekkel annyira hatással és ügyességgel adatott elő, hogy egyes részleteit a közönség szűni nem akaró tapsaira ismételni kellett. Puff papa kilenc leánya: Fekete Róza, Ihász Sarolta, Katona Mariska, Krizsán Mariska, Molnár Mariska és Zsuzsika, Szabó Berta, Szabó Terka és Vajda Nina k. a. oly kedves csapatot, czugot képeztek, hogy Molnár Mariska k. a.-nak, ki a szakaszvezető szerepét igen lelkesen adta, azt kommandozni bizony csak öröm és gyönyörűség lehetett. Az egyes produkciók mind igen sikerültek, különösen tetszett Vajda Nina k. a. recitatívája. Úgy a kedélyes papa, Dr. Tassy Pál, mint a várományos konzuli gyakornok jelölt Tóth László játéka és hálás szerep osztatlan tetszésben részesült. A sikerült program eljátszását tánc követte, mely feljutani 2 óráig tartott.

— Előléptetés. Wojnárovits Sándor ezredes, a 4ik honvéd huszár ezred parancsnoka a 2ik honvéd lovas-dandár parancsnokává nevezetett ki. Midőn az ezredes úrnak az újabb előléptetése alkalomból ószinte szerenese-kívánatainkat kifejezzük, nem tehetjük azt a nélkül, hogy városunkból való elköltözködését ne fájjaljuk, mert az ezredes úr mint társadalmunk egyik kiváló egyénisége, nálunk általános tisztelet és szeretetben részesült, a mit előzőlegény lovagias modorával a legteljesebb mértékben meg is érdemelt. Bizonyítja ezt legjobban az a körülmény, hogy az Ezredes úr tiszteletére a kaszinó testület tegnap bankettet rendezett. Ep ily ünneplesben részesült másfél év előtt, midőn a vasikonáronddal tüntetett ki. Előléptetéséhez még egyszer gratulálunk! Utódjának dévaványai Halasy Pál alezredes, a 8-ik honvéd huszárvezető 2-ik osztályának parancsnoka nevezetett ki.

— A szegény gyermekek felruházása. A helybeli „Rongyos Egyület” ez idén is igen szép jelét adta életképességének és fokozatos gyarapodásának, a mennyiben már ez évben sokkal jobban kiterjeszthette jótékony-ságát, mint az előzőekben. A ruhakiosztás e hó 23-án d. e. 10 órakor, az ezzel járó szokásos ünnepély pedig ugyanaz nap d. u. 3 órakor ment végbe szépszámu hölgyközönség jelenlétében. Egyleti elnök: Mádi János úr

emelkedett szellemű beszédet tartott. Első sorban is kegyelettel emlékezett meg elődjéről, boldog emlékké Szakács István úrról, ki e nemes czélú intézmény megreformója. Köszönetet mondott az alább megnevezett hölgyeknek, kik elnököl: Kún Nina 5 nagysága vezetése mellett kegyesek voltak a leánygyermek ruháit elkészíteni, u. m.: Antal Péterné, Battyk Erzsike, Becker Ida, Bóka Erzsike, Bánó nővérek, Bagi Rozika, Bíró Adámné, Battyk Károlyné, Dragolovich nővérek, Fenyfői Vilma, Fehér nővérek, Farkas Ignáczné, Fekete Jolán, Götsch Józsefné, ifj. Gyenes Sándorné, Halmos Erzsike, Hajagos Józsefné, Halasy Ilonka, Kressák Ida, Kovács Pálné, Krizsán Mariska, Karácsonyi nővérek, Kiss Juczi, Kubi. Ilonka, Katona Mariska, Laber Károlyné, Machleid nővérek, Mádi Jánosné, Mayerfi Juliska, Nemcsik Ida, Nédzivilusky Ida, Páthy Károlyné, Pataky Imréné, Br. Puthanyi Béláné, Predics Irén, Révay Lászlóné, Szabó Berta, Szabó Terka, Sárközy nővérek, Soós Józsefné, Szalay nővérek, Szeless Aranka, Szokolay Ida, Szapponas Janka, ifj. Tóth Istvánné, Tarkóy Klementin, Tóth Birike, Vajda Gyuláné, Vajda Nina, Vajkay Cornél, erd. Vágó Lászlóné, Voelker Mili, Varga Aranka, Zagonyi Mariska. A szabást eszközölték: Pataky Imréné, Hajagos Józsefné, Gyenes Gyuláné, Szabó Berta, Krizsán Mariska, Nédzivilusky Ida. Varróképeket kölcsönöztek: Vágó Lászlóné, Bóka Erzsike, Halasy Ilonka és Kuhinyi Ilonka. Elnök különösen kiemelte Pataky Imréné úrnő fáradságtalan buzgalmat, ki elnököl után legtöbbet tett a nemes czél érdekében. Ezután a tanítótestület kérte, hogy a kiosztott ruhák felett örködjének, nehogy — mint már megtörtént — némelyek eladják. Majd a szegény gyermekek jelenvolt szüleihez szolt, megértette velük, hogy e ruhasegélyezés emberbaráti szeretet és jótékony adományokból eszközölték. Végül a gyermekekhez fordult, azokat intette, buzdította a jóra, szépre és nemésre, figyelmeztetve őket ruháik kimelésére, s arra, hogy magaviseletükkel igyekezzenek továbbra is kiérdemelni a segítségét. Ezek után előterjesztette, hogy az 1889-ik évre 77 fű és 73 leány, így összesen 150 gyermek látottat el, jó meleg téli ruhával és eszímával, melynek belértéke k. b. 400 frt. Az ünnepély végén egy felöltöztetett árva mondott el egy verset, melyben úgy a maga, mint társai nevében megköszönte a jószívű adakozók, és különösen elnök és elnökne kegyességét. Ezzel a ruhakiosztás ünnepélye véget ért.

— Egyházi zene. A Zenekedvelők

Egyesülete újév napján a kegyesrendiek templomában Führer Róber C. miséjét (Op. 150.) fogja előadni. Betétek graduale és offertoriumra Weiss L.-tól lesznek.

— Vasúti baleset. Furulyás János fékező esütörtök délután egy terhes vonatról, mely Körösre indult, a 2ik örháznál vigyázatlanságból a kocsiból kibukott és súlyos sérüléseket szenvedett ballábán és fején. Azonnal a városi kórházba szállították, hol pénteken reggel amputálták.

— A „Félegyházi Hirlap”-nak is baja van az irodalmi rovat közleményei után követelt hirdetési illetékek miatt. Teljes igazsága van, hogy ez esetben a kirótt illeték nem jogos és méltánytalan, de abban téved, ha azt hiszi, hogy a szerkesztője „a kecskeméti kir. adóhivatal preséni” akarja, mert az adóhivatal csak végrehajtója a budai pénzügyigazgatóság intézkedéseinek. Bennünket az lep meg, hogy a nevezett lap csak ily későn, karácsonyt ajándéknak kapta meg a „szerelmes levelet”. Mi e tekintetben is sokkal előbbre vagyunk, mert e kérdéssel már az év elejétől kezdve zaklatnak. Felszólaltunk is ellene több ízben, appelláltunk — de igazságság ügyünk már több, mint fél éve ott hever valamely fogalmazó íróasztalának fiókjában és várja a jobb időket, mikor majd az elintézésére rákerül a sor.

— Vendéglő átvétel. Keller Sándor, a Beretvás-fogadó derék főpinczéje január hó 1-én a Tomaskó-féle vendéglőt veszi át. E részbeni hirdetése lapunk mai számában olvasható. Ajánljuk őt a közönség szives figyelmébe és pártfogásába.

— A ballözögi tanító úgy látszik, nem valami nagy népszerűségnek örvendhet, — legalább ezt bizonyítja a ballözögöknél vele szemben tanúsított magukviselete, mert rövid, alig pár heti időköz alatt felgyűjtötták az istállóját és szalmáját, gyümölcs-oltványait kivagdalták, szarvasmarháját elhajították, alakait több ízben bevették, f. hó 22-én pedig rágyújtották az iskolai épületet. A gyújtogatók gonosz tettüket még azzal tetézték, hogy az iskola ajtaját kívülről elzárták, hogy a tanító ne menekülhesen; e tervük azonban nem sikerült, mert szomszédjai a veszedelmes helyzetből kiszabadították. A bosszúállók ellen a vizsgálat folyamatban van.

Budapesti Hirlap.

Szerkesztő: Csukási József.

A „Budapesti Hirlap”-nak a hazai műveltség közönség vette meg alapját. A lap elölto fogva megértette a magyar közönség szellemét; minde pártérek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyet-

len jelszóval: **magyarság!** Viazont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölrendeléseket kívül saját külön tudósító értesít követlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap” arról rögtön nem adjon hí és ki-mert tudósítást. A „Budapesti Hirlap” politikai czikkeit Kaas Ivor bíró, Rakosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják, más kiváló hazai publicisták híven a lap függelék, magyar, pártérekkel nem ismerő szelleműek. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján készítik. Magyarországi politikai és közéleti felől távirati értesítések látnak el rendes levelek, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községekben is bír a lap; a „Budapesti Hirlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokan állanak a világszerte legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisában Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megvár-íratózzák. A külföldi rendes tudósítók kívül minden fontosabb esemény föl a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap” e czölökra havokint oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 ével meg egyé hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülői organuma aszjonak. A „Budapesti Hirlap” Tarczavonala a lapnak egyé erősege s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovátok kitűnő zsurnalisták szerkesztik s a helyi értesítések ismert leggyorsabb tudósítókra van bízva. Hírnemesség és távirati rovatok külön-külön szerkesztői a fontos sítet eseményeit mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékoztatására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írők legújabb műveit közöljük. De ezáltal még egy kedves meglepetéssel is szolgálunk olvasóinknak. 1889. január első napján

JÓKAI MÓR-tól

kezünk egy új regényt, melyet koszorús írónk kizarolva a „Budapesti Hirlap” számára írt. Jókai Mór új regényének a címe:

A KI A SZIVÉT A HOMLOKON HORDJA,
s mint a költő maga mondja, „egy modern ezerégyéji mese”. A regény egyike Jókai ama genialis, ragyogó alkotásainak, melyek már oly régóta az ő büvös körébe vontak az olvasó közönséget, s Jókait oly népszerűvé, báványozottá tették, a minő soha még magyar írónk volt. A regény eleje Magyarországon, a vége Mekhában játszik. Hőse egy n. Jókai Mór új regényének közzét. 1889. január 1-sején kezdjük meg. Az előfizetés föltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetők vidékről legelőszörben postautalványon eszközölhetnek következő czim alatt: A „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatalának, IV. kerületi, kalap-utca 16. szám.

Felölös szerkesztő: HABINA JÁNOS.

Pályázati hirdmény.

Kecskemét város törvényhatóságánál a 200 frt fizetéssel és szabad lakással javadalmazott felső-pusztaszeri **szülésznői** állás lemondás folytán üresedésbe jöven. felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy minősítéstük és eddigi szolgálataikat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeket hozzám a **jövő 1889. évi január hónap 20-ik napjának** d. e. 11 órájáig amúli is inkább nyújtsák be, mivel a netán elkésve érkezendő kérvények a választásnál tekintetbe vétetni nem fognak.

Kelt Kecskeméten, a város törvényhatósági bizottságának 1888. évi december hónap 19-ikén tartott r. h. közgyűléséből.

265 (1—1)

Lestár Péter,

kir. tanácsos, polgármester.

Eddig még fölül nem mulva.

MAAGER W.-féle
cs. kir. szabadalmazott valódi, tisztított

CSUKAMÁJ-OLAJ
MAAGER WILHELM-től BÉCS-ben.

A legelső orvosi tekintélyek részéről megvizsgálva és könnyű emésztetősége miatt gyermekeknek különösen ajánlva, és rendelve mint leg-tisztább, legtermészetesebb, elismert ható gyógyszer mell- és tüdőbajok ellen, görvény, csomósodások, daganatok, bőrkürtések, mirigybajok, gyöngöses stb. ellen. Üvegenként 1 frtért kapható a gyáraktárban Bécsben, III. Bezirk, Heumarkt 3, valamint

minden gyógyszerért és fűszerkereskedésben
az osztrák-magyar monarchia területén valódi minőségben.

KECSKEMÉTEN: Molnár János és Katona Zsigmond gyógyszerész
uraknál.
219 (18—12)

Cs. kir. osztrák-magyar szabadalmazott

Farugony-matrácok

6 frt 6 frt

Pótlék szalmaszakók és sodronybetétek helyett
tisztá tartós és jutányos különösen alkalmas intézeteknek és kórházaknak. Nagyobb megrendeléséknél megfelelő árleengedés.

A megrendeléséknél az ágy belső szélessége és hossza tudatandó.

Fó raktár: Bécs, I. Neuer Markt 7.

118 (26—15)

PéNZintézetek és malmok részvényei
eladását és vételét közvetíti alulirott.
Jelenleg van eladó:
2 db Kecskeméti gazdasági gözmalmi részvény.
Kerestetik veltre:
5 db Sertészhaladó gözmalmi részvény,
10 „ Központi takarékpénztári,
10 „ Kereskedelmi ipar-hitelintézet és népbanki.
Kaphatók továbbá különféle sorsjegyek részletfizetésre.
Ugyanitt egy 3-ik számú tüzmentes Wertheim-fele pénzszekrény jutányosan kapható.

BLEYER ADOLF.
II. tized, Széchenyi-utca 2. sz.
(27—27)

14.885. 1888. Pályázati hirdetmény.

Kecskemét város törvényhatóságánál az 1160 forint fizetéssel és 240 forint lakbérrel javadalmazott **főjegyzői állás** elhalálózás folytán üresedésbe jöven, választás útján leendő betöltésére a jövő évi február hóban tartandó közgyűlés napirendjére tűzettek ki; minél fogva felhívjuk mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy minősítésüket és eddigi szolgálataikat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám a jövő **1889. évi január hónap 31-ik** napjának d. u. 5 órájáig annál is inkább nyújtsák be, mivel a netán elkésve érkezendő kérvények a választásnál tekintetbe vétetni nem fognak.

Kelt Kecskeméten, a város törvényhatósági bizottságának 1888. évi december hónap 19 én tartott r. havi közgyűléséből.

Lestár Péter,
kir. tanácsos, polgármester.

263 (1-1)

Eladó ház.

Nagy-csongrádi-útezen a 18. szám alatti ház kedvező feltételek mellett eladó.
Értekezhetni
Katona Zsigmonddal.
260 (2-2)

Kitünő minőségű több rendbeli

alma

10—12 és 14 kron különként kapható

ROSENFELD MÓR

liszt-üzletében 256 (3-3)
reform. bazár-épületében.

HARMINCZÉVES JUBILEUM!

Égész évre 8 frt. ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS Égész évre 8 frt.

„BUDAPESTI BAZÁR“

legzsigább tartalmú, legcélszerűbb és legolcsóbb szépirodalmi divatközlönyre, melynek minden száma tizenhat oldalon jelenik meg, díszesen illusztrálva, s minden szám mellé egy pompás, művészi kivitelű több alakú színezett divatkép van mellékelve, természetesen nagyságú kivágott szabásmintákkal, számtalan szabásrajzzal, felhívásokkal, valamint monogramokkal.

1889. év január elsején lapunk XXX. évfordulójára lép. Ünnepi év ez tehát; de nemcsak a mi ünneplünk ez, hanem a magyar bölgéké is; mert a „Budapesti Bazár“ az első magyar szépirodalmi divatlap, mely ezt az évet megerte.

Igen! A „Budapesti Bazár“-ra nézve a következő év ünnepi év lesz, s ez arra ösztönöz, hogy a lelkes magyar bölgékönözésnek lapunkhoz való ragaszkodását azzal háláljuk meg, hogy — engedvén a sok részről hozzánk intézett felhívásaink — leszállítsuk a „Budapesti Bazár“ előfizetési árát: **égész évre 10 frtól 8 frtra.**

Mindamellett a „Budapesti Bazár“ megmarad az eddigi következő programja mellett.

A „Budapesti Bazár“ szépirodalmi része.

Lapunk szépirodalmi részében adunk **kültemenyeket, elbeszéléseket, mulattató és ismeretterjesztő tárczázikákat, az irodalom, művészet és társasélet mozzanatait és minden számunkban egy nagyobb illusztrációt, közlünk eredeti párisi divatleveleket kisebb illusztrációkkal együtt.** Figyelemmel fogjuk kísérni a fovárosi és vidéki neogyételek munkásságát is. **Ingyen külön regény-mellékletet adunk minden számban egy tizenhatoldali ívet, melyből t. olvasóinknak idővel oszón könyvtárát gyűjthetnek. Jöve évi ingyenes regény-mellékletünk Sand György érdekesítő regénye**

„Saint Julien gróf“
lesz, mely egyike a lángelű francia író legsikerültebb alkotásainak.

A „Budapesti Bazár“ divatrésze.

Arra törekünk, hogy a magyar bölgék e kedvező lapjában a művelt hölgy és gondos háziasszony egyaránt megtalálja mindazt, a mi az öltözékére és szalonra vonatkozik.

Lapunk divatrésze minden számban 70—80 ábrán mutatja be a legújabb divatot, érdekes magyarosítottakkal, kivágott szabásmintákkal és mintarajzokkal. Gyönyörűen pompásan színezett több alakú divatképekkel, Gyermeköltözéseket, női és férfi fehéreműködő ábrát, himzést, horgolást, s azok legújabb készítési módját ismertetik; — valamint kívánatra, a divatképek és képeiven látható bármely öltözékről szabásmintákat adunk t. előfizetőinknek kedvezményképen.

Az előfizetési pénzeket legcélszerűbb postautalvánnyal küldeni ily cím alatt:
Király János szerkesztőnek, Budapesten (Koronaherzeg-útcza 17. sz.)

A „Budapesti Bazár“ olesó kis kiadása.
Negyedévre 1 frt 25 kr. Megjelenik 1889. év január 1-én! Negyedévre 1 frt 25 kr.

Előfizetési felhívás

DIVAT-TÜKÖR

gazdag tartalmú, legolcsóbb, legcélszerűbb divat- és kézműmunkaközlönyre.

Ábrákon és divatképeken bemutatott öltözékek természetesen nagyságú szabásmintáit, levélben megkeresésre azonnal és díjtalanul megküldi. Monogramokkal hasonlóképen díjtalanul számlálunk a vidéki előfizetőinknek megbízásait, minden nemű megrendéseket és bevásárlásokat, a legnagyobb készséggel, gyorsan, pontosan és díjtalanul elintézzük!

A „Divat-Tükör“ színes borítékján a legújabb kézműmunkákat, házi nőruhavarrást és külföldi divatleveleket közlünk ábrák illusztrálva számtalan a borítékon közlött Szerkesztői posta cím alatt, válaszolni fogunk minden tárgyú hozánk intézett levélre.

Ennyi előnyvel egyetlen divat- és háztartási lap sem halmozza el előfizetőt s meggyugnyik róla gyanúval, hogy a „Divat-Tükör“ úgy olesósságánál, mint hasznos és olesószert tartalmazó fogva a „Budapesti Bazár“-nak kedvező társalapja lesz!

A „Divat-Tükör“ minden hó 1-én és 15-én jelenik meg s előfizetési ára

Negyedévre	1 frt 25 kr.
Félévre	2 „ 50 „
Égész évre	5 „ — „

telt a „Divat-Tükör“ minden száma színes divatképet, minden hó, elsején két divatképet hoz!

A „Divat-Tükör“ mindegyik előfizetőjének az

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbb postautalvánnyal — ily cím alatt küldendők:
Király János szerkesztőnek, Budapesten (Koronaherzeg-útcza 17. sz.)
257 (2-2)

Vendéglő-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a már 30 éve fenálló jó hírnevű

TOMASKÓ TESTVÉREK SZÁLLODÁJÁT ÉS VENDÉGLŐJÉT

átvettem és január 1-én megnyitom.

Főtörökvésem leendő, hogy a t. e. közönség igényeit az eddig tapasztalt kifogástalan módon minden tekintetben kielégíthessem, a legízletesebb ételekről, tiszta és kitünő minőségű italokról gondoskodjam, amely törekvésemben segíteni fog a Beretvás vendéglőben töltött hosszas főpinczésérem alatt szerzett tapasztalatom.

Kecskemét, 1888. december hó.

Kiváló tisztelettel

Keller Sándor.

264 (1-1)

Január 1-vel új előfizetést nyitunk a

XIX. évi „MERCUR“ XIX. évi.

HITELES SORSOLÁSI TUDÓSÍTÓRA.

A „MERCUR“ az összes bel- és külföldi sorsjegyek, záloglevelek, elsőbbségek, kötvények, részvények stb. teljes, pontos és könnyen áttekinthető sorsolási jegyzékét közli.

A „MERCUR“ pénzügyi részében az európai pénzpiac általános helyzetét illető cikkek tartalmaz, valamint minden a nemzetgazdaság, kereskedelem és közlekedésügy terén előforduló tudnivalóit hiteles hírek és közlemények.

A „MERCUR“ havonként 2—3-szor, nyomban minden fontosabb hírást után jelenik meg magyar és német szövegben.

Minden évi előfizető ingyen kapja a „Mercur“

sorsolási évkönyvet 1889. évre,

mely az összes 1888. év végéig kihúzott és még be nem váltott sorsjegyek jegyzékét tartalmazza. Ingyen adjuk továbbá az

általános sorsolási naptárt 1889. évre,

mely az összes európai sorsjegyek pontos házúsi naptárát tartalmazza. 250 (4-4)

Ezen óriási anyaga dacára a lap előfizetési ára

égész évre csak 2 frt

börmentes postal szétküldéssel együtt. — Próba előfizetés fél évre 1 frt. — Mutatványszámok ingyen.

A „Mercur“ kiadóhivatala Budapest, Dorottya-útcza 12.

ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém a nagyközönség tudomására hozni, hogy a búza-piaczterén levő Héjjas-féle saját házban

fűszer-, csemege-bor, liszt- és szeszecsal-üzletet

nyitottam.

Midőn ezt nyilvánosságra hozom, ígérem, hogy a vásárló t. közönség bizalmát úgy az árak jó minőségű, mint lelkiismeretes és pontos kiszolgálás által megnyerni fő-törökvésem leendő.

Kiváló tisztelettel

HÉJJAS MIHÁLY.

236 (0-9)

Jó egészség az ember legfőbb kincse.

Hosszabb idej tapasztalat után sikerült alolítottak alatt jelzett labdacsokat összeállítani és azt, mint céljának teljesen megfelelő, a szenvedő emberiség javára a közhasználatra bocsájtani.

Ezen kitünő

javitott kárpáti egészségi labdacso

főtulajdonsága az egész belszervezetnek működését állandó egyöntetűségben főtartani, amennyiben a meghűtött gyomrot és vért fölmelegíti, a fölöleges epét, gyomorsavat és nyakot a legkellémesebb módon és természetesen úton a bélrendszerből kivetik, az ételhez italhoz való vágyat fokozzák, alhasi fölfúvódást (szeleket) eloszlatják és az ebből eredő gyomorszorulást, székrekedést, fölbőgőst, fej- és hátfájást, szédülést, tagszaggatást, kedélytelenséget megszüntetik.

Kiváló jó tulajdonságuk ezen labdacsoknak az, hogy oly szeliden hatnak, miként még a legérzékenyebbek sem terhelhetnek meg általuk, mert sem undort, sem hasragást, ocsikást nem okoznak.

A beérkezett számos elismerő nyilatkozatok közül:

T. Gömbös L. Urnak! Tolná.

Ezer köszönetet mondok az ön javított kárpáti egészségi piluláért, mivel azoknak használatla régi gyomorgörgecsimölő megszabadítottak és elidült székrekedésemet is teljesen megszüntették; hogy e nagyzerő rajtam valóslott gyógyulást másokon is mint ember teljesíthessem, kérek 24 doboz utánvét mellett küldetni.

Kétség, (Nógrád.) 1888. aug. 4.

Tisztelettel **Turkovits Antal**, urad. erdősz.

T. Gömbös László úrnak! Tolna.

Kérek számonra 6 doboz javított kárpáti egészségi labdacsoat küldeni, miután barátom Tomka Sándorné Ugodról, kinek mint vértisztító kitünően használt, a legnagyobb elismerést tanúsított. Sellye, (Baranyam).

Tisztelettel **ösv. Markovits Dorottya.**

Egy 15 labdacsoat tartalmazó dobozka ára 21 kr., hat dobozát tartalmazó utasításba csomagolt tekercs 1 frt.

Csupán azon dobozka tartalmaz eredeti készítményt, melynek oldalán címerem pecsétnyomata, fenekén a törvényesen bejegyzett védjegy látható.

Ezen labdacso

GÖMBÖS LÁSZLÓ

gyógyszerésznél Tolná, valamint a legfőbb gyógyszerárban.

Bizományos Kecskeméten:

KATONA ZSIGMOND

gyógyszerész úr. 231 (6-5)